

14 Ιουλίου, 1993

[ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΑ Χ' ΛΑΖΑΡΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ,

Αιτήτριες,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 893/90, 917/90, 922/90)

-
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Σύσταση Προϊσταμένου — Η αιτιολογία της, υπό το προϊσχύσαν νομοθετικό καθεστώς των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967 - 1987 — Πορίσματα της Δημοκρατίας v. Κωνσταντινίδη — Ο Προϊστάμενος δεν είναι απαραίτητο να γνωρίζει προσωπικά τους υποψηφίους για σκοπούς συστάσεων — Η σύστασή του αποτελεί ανεξάρτητο στοιχείο που επαυξάνει την αξία. 5
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Αρχαιότητα — Απομακρυσμένη προηγούμενη αρχαιότητα δεν έχει μεγάλη βαρύτητα — Ασήμαντου βάρους η αρχαιότητα λόγω ηλικίας — Αρχαιότητα δεν είναι το αποφασιστικό προς προαγωγή κριτήριο, αλλά συνεκτιμάται και υπερισχύει μόνον όταν εξισώνονται τα άλλα δύο κριτήρια. 10
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Εμπιστευτικές Εκθέσεις — Δυνατότητα έμφασης επί των πλέον προσφάτων — Αυξομειώσεις βαθμολογίας — Δικαιολογούμενες και αδικαιολόγητες — Κρίση περί πιθανότητας μη αντικειμενικής βαθμολόγησης, στην κριθείσα περίπτωση — Συνέπειες. 15
- Με τις προσφυγές, που συνεκδικάστηκαν ως στρεφόμενες κατά της αυτής διοικητικής πράξης, προσβλήθηκε η προαγωγή 25 ενδιαφερομένων μερών στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού. 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση

στο μέτρο που προβλήθηκε με την προσφυγή 922/90, αποφάσισε ότι:

5 1. Το θέμα της αιτιολογίας της συστάσεως του Διευθυντή αποτέλεσε αντικείμενο δικαστικής εξέτασης στην πολύ πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Ιωάννη Κωνσταντινίδη*. Το επίδικο θέμα που ηρέθη στην έφεση ήταν ότι η σύσταση του Προϊστάμενου του Τμήματος δεν είναι αναγκαίο να είναι επαρκώς αιτιολογημένη, γιατί κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν από το Άρθρο 44(3) του προηγούμενου Νόμου (περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων 1967 έως 1987). Το Δικαστήριο αποδέχθηκε την έφεση και έκρινε ότι δεν εδικαιολογείτο η ακύρωση της επίδικης απόφασης της ΕΔΥ.

15 Στην προκειμένη περίπτωση η σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή όπως φαίνεται από το πρακτικό, στηρίχθηκε στα τρία καθιερωμένα κριτήρια, αξία, προσόντα και αρχαιότητα, όπως αυτά καθορίζονται από το Άρθρο 44(2) του Νόμου. Επιπρόσθετα η σύσταση συνάδει με τα στοιχεία των φακέλων και γι'αυτό το λόγο δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση.

20 Ο Προϊστάμενος Τμήματος δεν είναι απαραίτητο για σκοπούς συστάσεων να γνωρίζει προσωπικά τους υποψηφίους.

25 2. Η προηγούμενη αρχαιότητα της αιτήτριας στην Πρ. 893/90 στη θέση Βοηθού Γραφέα έναντι των δύο ενδιαφερομένων μερών που αναφέρονται, είναι απομακρυσμένη και συνεπώς δεν έχει μεγάλη βαρύτητα.

30 Επιπλέον η αρχαιότητα της αιτήτριας με βάση την ημερομηνία γεννήσεως έναντι όλων των ενδιαφερομένων μερών εκτός μιας, είναι ασήμαντου βάρους.

35 Η αρχαιότητα δεν είναι το αποφασιστικό κριτήριο αλλά συνεκτιμάται με άλλα στοιχεία και υπερισχύει μόνο όταν τα δύο κριτήρια, αξία και προσόντα, είναι ίσα.

40 3. Η σύσταση του Διευθυντή είναι ένα ανεξάρτητο στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων, το οποίο προσδίδει μεγαλύτερη βαρύτητα στον παράγοντα αξία.

4. Σύμφωνα με τη νομολογία περισσότερη βαρύτητα μπορεί να δίνεται στις πιο πρόσφατες Εμπιστευτικές Εκθέσεις, οι οποίες είναι πιο αντιπροσωπευτικές της αξίας των υποψηφίων κατά τον χρόνο πλήρωσης της θέσης.

Είναι γεγονός ότι το μέτρο και τα κριτήρια διαφόρων αξιολογούτων λειτουργιών δεν είναι εξίσου αυστηρά, και είναι επίσης δυνατό η απόδοση ενός καθ'όλα εξαιρετου υπαλλήλου να μειωθεί σε κάποιο στάδιο της υπηρεσίας του, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι εκθέσεις του δεν είναι αντικειμενικές. Όμως αυτό δε δικαιολογεί αυξομειώσεις της βαθμολογίας του όσον αφορά τη "Νοημοσύνη/Ευφυΐα" του ή την "Ικανότητα Προφορικής Εκφράσεως". 5

Θεωρείται επίσης κάπως παράδοξο το γεγονός ότι η αιτήτρια στην πρ. 922/90 το 1989 βαθμολογήθηκε ως Εξαιρετη στο σημείο 1 (απόδοση) και ως Καλή στα σημεία 2 και 3 (αφοσίωση και υπευθυνότητα). Πως είναι δυνατόν ένας υπάλληλος ο οποίος δεν είναι αρκετά αφοσιωμένος στο καθήκον του και δεν έχει ψηλό αίσθημα υπευθυνότητας να βαθμολογείται εξαιρετος στην απόδοση; 10

Ενόψει όλων των πάνω δημιουργούνται επιφυλάξεις κατά πόσο η αξιολόγηση της αιτήτριας κατά τα χρόνια 1987, 1988 και 1989 ήταν αντικειμενική. Το Δικαστήριο έχει την άποψη ότι η ΕΔΥ δε θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη τις Εμπιστευτικές Εκθέσεις, δεδομένου μάλιστα και του γεγονότος ότι η έρευνά της για διαπίστωση του βάσιμου των ισχυρισμών της αιτήτριας ήταν ανεπαρκής. 15

Επίσης εφόσον οι συστάσεις της Τμηματικής Επιτροπής και του εκπροσώπου του Διευθυντή βασίστηκαν σ' αυτές, θεωρείται ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αυτές να είναι πεπλανημένες και γι' αυτό η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί. 20

5. Οι προσφυγές 893/90 και 917/90 αποτυγχάνουν και απορρίπτονται, η δε προσφυγή 922/90 επιτυγχάνει. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα. 30

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Δημοκρατία ν. Κωνσταντινίδη (1993) 3 Α.Α.Δ. 234, 35

Λύωνα κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038,

Βασιλείου ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 1005, 40

Καϊττάνη ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1294,

X"Ιωσήφ ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1730,

Menelaou v. Republic (1989) 3 C.L.R. 36,

Partelides v. Republic (1969) 3 C.L.R. 480,

5 *Makrides v. Republic (1983) 3 C.L.R. 622,*

Republic v. Haris (1985) 3 C.L.R. 106,

Δημοκρατία ν. Βασιλείου (1990) 3 Α.Α.Δ. 226,

10

Δημοσθένους κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 1720,

Georghiou v. Republic (1976) 3 C.L.R. 74,

15

Σταυρινίδης ν. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 426,

Κοκκίνη κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 2518.

Προσφυγή.

20

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία προάχθηκαν στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού τα 25 ενδιαφερόμενα μέρη αντί των αιτητριών.

25

Α. Σ. Αγγελίδης, για τις Αιτήτριες στις Υποθέσεις Αρ. 893/90 και 922/90

Α. Δράκος, για την Αιτήτρια στην Υπόθεση Αρ. 917/90

30

Π. Χ"Δημητρίου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

35

ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Οι αιτήτριες με τις προσφυγές αυτές, οι οποίες συνεκδικάστηκαν επειδή αφορούν την ίδια διοικητική πράξη, προσβάλλουν την απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (Ε.Δ.Υ.) που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερ. 24.8.90, αρ. γνωστοποίησης 2618 με την οποία προήγαγε στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού τα 25 ενδιαφερόμενα μέρη που αναφέρονται στον επισυνημμένο κατάλογο.

40

Οι επίδικες θέσεις είναι θέσεις προαγωγής. Η πλήρωσή τους από την Ε.Δ.Υ. ζητήθηκε με επιστολή του Γενικού Διευθυντή Υπουργείο

Οικονομικών ημερ. 6.2.89. Η Ε.Δ.Υ. έστειλε στο Διευθυντή Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ως Πρόεδρο της αρμόδιας Τμηματικής Επιτροπής κατάλογο των υποψηφίων για προαγωγή, τους φακέλους των εμπιστευτικών εκθέσεων των υποψηφίων και αντίγραφο του Σχεδίου Υπηρεσίας.

5.

Ο Πρόεδρος της Τμηματικής Επιτροπής, με επιστολή του ημερ. 11.10.89, διαβίβασε την έκθεση της Τμηματικής Επιτροπής, η οποία σύστησε κατ' αλφαβητική σειρά 100 από τους υποψήφιους που κατείχαν τα προσόντα, ανάμεσα στους οποίους περιλαμβάνονταν τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι αιτήτριες Χατζηλαζάρου και Μουγιάρη.

10

Στη συνεδρίασή της ημερ. 25.5.90 η ΕΔΥ αποφάσισε να εξετάσει το θέμα των προαγωγών στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού σε ημερομηνία που θα οριζόταν αργότερα και να κληθεί ο Γενικός Διευθυντής, Υπουργείο Οικονομικών, να ορίσει εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ο οποίος να παραστεί στη συνεδρίαση, δεδομένου ότι ο Διευθυντής του Τμήματος κωλυόταν να λάβει μέρος στη διαδικασία, λόγω της συγγενείας του με έναν από τους υποψήφιους.

15

20

Στη συνεδρίασή της ημερ. 11.6.90 η ΕΔΥ αφού άκουσε τις απόψεις και συστάσεις του εκπροσώπου της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και αφού εξέτασε τα ουσιώδη στοιχεία από τους Προσωπικούς Φακέλους και τις Εμπιστευτικές Εκθέσεις των υποψηφίων και έλαβε επίσης υπόψη τα πορίσματα της Τμηματικής Επιτροπής και τις κρίσεις και συστάσεις του εκπροσώπου της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, έκρινε με βάση τα καθιερωμένα κριτήρια στο σύνολό τους (αξία, προσόντα, αρχαιότητα), ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη υπερείχαν των άλλων υποψηφίων και αποφάσισε να τους προαγάγει σαν τους πιο κατάλληλους στη μόνιμη (Τακτ. Προϋπ.) θέση Γραμματειακού Λειτουργού από 1.7.90.

25

30

35

Προσφυγή Αρ. 893/90

Η αιτήτρια στην προσφυγή αυτή προσβάλλει την προαγωγή των ενδιαφερομένων μερών 3, 6, 7, 10, 11, 17, 20, 22, 24 και 25.

40

Είναι η θέση του δικηγόρου της ότι η σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή είναι γενική, αόριστη και χωρίς αιτιολογία. Η σύσταση, αναφέρει, επαναλαμβάνει λεκτικά τις νομοθετικές πρόνοιες και δεν προσθέτει οτιδήποτε στα ήδη υπάρχοντα στοιχεία.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η διαδικασία προαγωγής στις υπό εξέταση προσφυγές διέπεται από τις πρόνοιες του άρθρου 44 των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967 έως 1987 (ο Νόμος). Σύμφωνα με το άρθρο 89(β) του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου του 1990, οποιαδήποτε διαδικασία πλήρωσης θέσης, που εκκρεμούσε ενώπιον της Ε.Δ.Υ. κατά την ημερομηνία έναρξης του νόμου θα συνεχίσει και θα ολοκληρωθεί με βάση τις διατάξεις των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων του 1967-1987.

10 Το θέμα που εγείρει ο δικηγόρος της αιτήτριας αποτέλεσε αντικείμενο δικαστικής εξέτασης στην πολύ πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Ιωάννη Κωνσταντινίδη** (1993) 3 Α.Α.Δ. 234. Το επίδικο θέμα που ηγέρθη στην έφεση ήταν ότι η σύσταση του Προϊσταμένου του Τμήματος δεν είναι αναγκαίο να είναι επαρκώς αιτιολογημένη, γιατί κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν από το άρθρο 44(3) του Νόμου. Το Δικαστήριο αποδέχθηκε την έφεση και έκρινε ότι δεν εδικοιολογείτο η ακύρωση της επίδικης απόφασης της Ε.Δ.Υ.

20 Ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου αφού αναφέρθηκε σε προγενέστερες αποφάσεις πάνω στο θέμα είτε μεταξύ άλλων και τα εξής:

25 "Σύμφωνα με την προηγούμενη Νομολογία και τις γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου οι συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος/Τμηματάρχη δεν είναι απαραίτητο να είναι αιτιολογημένες, ιδιαίτερα όταν συνάδουν ή βασίζονται στα καθιερωμένα κριτήρια, δεν μπορούν δε να θεωρηθούν ως ελαττωματικές λόγω έλλειψης αιτιολογίας, εκτός αν ανατραπεί το τεκμήριο της νομιμότητας με βάση το οποίο θεωρούνται πως διαμορφώθηκαν καλόπιστα μετά από δέουσα έρευνα. Βλ. απόφαση της Ολομέλειας στη **Νιόβη Παπαϊωάννου κ.ά. ν. Δημοκρατίας** (1991) 3 Α.Α.Δ. 659.

35 .....

40 Επίσης σε σειρά προσφυγών έχει ήδη γίνει δεκτή η πιο πάνω αρχή ότι οι συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος με βάση τους περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμους 1967-1987 δεν είναι αναγκαίο να περιέχουν αιτιολογία, νοουμένου βεβαίως ότι αυτές δεν είναι αντίθετες με το περιεχόμενο των φακέλων. Θέμα δικαστικού ελέγχου τίθεται μόνο στην περίπτωση που ο Προϊστάμενος εκλέγει να παραθέσει τους λόγους των εισηγήσεων του, οπότε αν προκύψει ότι η αιτιολογία που δόθηκε

από αυτόν πάσχει, η απόφαση μπορεί να ανατραπεί για το λόγο αυτό. ....

Έχει επίσης νομολογιακά καθιερωθεί ότι οι συστάσεις του Προϊσταμένου δε θεωρούνται άκυρες ως αναιτιολόγητες γιατί είναι σύντομες ή λακωνικές, νοουμένου ότι συνάδουν με τα στοιχεία των φακέλων, (Βλέπε: *Νιόβη Παπαϊωάννου* (πιο πάνω), *Papadopoulos v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 1070, στη σελίδα 1078, *Καϊτάνης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1294 .....

5

10

Είναι δε αρκετό αν ο Τμηματάρχης αναφερθεί μόνο στους υποψηφίους που συστήνει χωρίς να κάμει ειδική αναφορά στις συστάσεις του σε όλους τους υποψήφιους (Βλέπε *Φωτίου κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 2622, *Σάββας Ξυστούρης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 896, *Ζωή Σιδερά ν. Δημοκρατίας* (πιο πάνω), *Καϊτάνης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 2446."

15

Στην προκειμένη περίπτωση η σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή όπως φαίνεται από το πρακτικό (Παράρτημα 6) στηρίχθηκε στα τρία καθιερωμένα κριτήρια, αξία, προσόντα και αρχαιότητα, όπως αυτά καθορίζονται από το άρθρο 44(2) του Νόμου. Επιπρόσθετα η σύσταση συνάδει με τα στοιχεία των φακέλων και γι' αυτό το λόγο δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση.

20

25

Ο δικηγόρος της αιτήτριας προβάλλει επίσης τον ισχυρισμό ότι η σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή πάσχει επειδή αυτός δε γνώριζε τους υποψήφιους και ούτε είχε γνώση της δουλειάς τους. Όπως έχει νομολογηθεί, ο Προϊστάμενος Τμήματος δεν είναι απαραίτητο για σκοπούς συστάσεων να γνωρίζει προσωπικά τους υποψήφιους. (Βλ. απόφαση της Ολομέλειας την υπόθεση *Λύωνα και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038). Επομένως οι πιο πάνω νομικοί ισχυρισμοί κρίνονται ανυπόστατοι και απορρίπτονται.

30

35

Ο δικηγόρος της αιτήτριας ισχυρίζεται επίσης ότι η τελική απόφαση της Ε.Δ.Υ. είναι αναιτιολόγητη. Δε συμφωνώ ούτε με αυτό τον ισχυρισμό. Η αιτιολογία της απόφασης βρίσκεται στο σχετικό απόσπασμα από τα πρακτικά της Ε.Δ.Υ. και συμπληρώνεται από τα στοιχεία των φακέλων. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου η αιτήτρια στις εμπιστευτικές εκθέσεις των τελευταίων πέντε ετών πριν την προαγωγή υστερεί ελαφρά έναντι των ενδιαφερομένων μερών, με εξαίρεση

40

5 την Καδή Μάρω με την οποία ισοβαθμεί. Η αιτήτρια έχει περίπου τα ίδια προσόντα με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Όσον αφορά την αρχαιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 46 του Νόμου όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του Νόμου 10/83 προκύπτει ότι η αιτήτρια και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν διοριστεί τόσο στις θέσεις Γραφεία 1ης Τάξης όσο και στις θέσεις Γραφεία 2ης Τάξης τις ίδιες ημερομηνίες (15.6.82 και 1.4.78 αντίστοιχα). Όσον αφορά την ημερομηνία πρώτου διορισμού στη θέση Βοηθού Γραφέα (Clerical Assistant) η αιτήτρια προηγείται μόνο των ενδιαφερομένων μερών Στράτη και Ιωαννίδη κατά ένα χρόνο. Η αιτήτρια προηγείται όλων των ενδιαφερομένων μερών εκτός της Καδή λόγω ηλικίας.

15 Η προηγούμενη αρχαιότητα της αιτήτριας στη θέση Βοηθού Γραφέα έναντι των δύο ενδιαφερομένων μερών που αναφέρονται πιο πάνω είναι απομακρυσμένη και συνεπώς δεν έχει μεγάλη βαρύτητα. Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει στις υποθέσεις *Βασιλείου v. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1005, *Καϊτάνη v. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1294, *Χατζηιωσήφ v. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1730.

20 Επιπλέον η αρχαιότητα της αιτήτριας με βάση την ημερομηνία γεννήσεως έναντι όλων των ενδιαφερομένων μερών εκτός της Καδή είναι ασήμαντου βάρους. (Βλ. *Βασιλείου* πιο πάνω).

25 Η αρχαιότητα δεν είναι το αποφασιστικό κριτήριο αλλά συνεκτιμάται με άλλα στοιχεία και υπερισχύει μόνο όταν τα άλλα δύο κριτήρια, αξία και προσόντα, είναι ίσα. (Βλ. *Menelaou v. Republic* (1969) 3 C.L.R. 36, *Partelides v. Republic* (1969) 3 C.L.R. 480).

30 Στην προκειμένη περίπτωση όμως στο κριτήριο της αξίας η αιτήτρια υστερεί ελαφρά έναντι όλων εκτός της Καδή, και επιπρόσθετα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν τη σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή. Όπως έχει κατ' επανάληψη νομολογηθεί, η σύσταση αυτή είναι ένα ανεξάρτητο στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων, το οποίο προσδίδει μεγαλύτερη βαρύτητα στον παράγοντα αξία. (Βλ. μεταξύ άλλων *Makrides v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 622, *Republic v. Haris* (1985) 3 C.L.R. 106, *Δημοκρατία v. Βασιλείου* (1990) 3 Α.Α.Δ. 226, *Δημοσθένους κ.ά. v. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 1720.)

40 Πέρα από τα πιο πάνω η αιτήτρια απέτυχε να αποδείξει έκδηλη υπεροχή έναντι των ενδιαφερομένων μερών που να δικαιολογεί ακύρωση της προαγωγής τους.

Με βάση τα πιο πάνω η προσφυγή απορρίπτεται.

Προσφυγή Αρ. 917/90

Η αιτήτρια προσβάλλει την προαγωγή όλων των ενδιαφερομένων μερών που αναφέρονται στον επισυνημμένο κατάλογο εκτός του Ευσταθίου Ιωάννη (αρ. 8) η προαγωγή του οποίου δεν προσβλήθηκε σε καμιά από τις τρεις προσφυγές. 5

Είναι η θέση του δικηγόρου της αιτήτριας ότι η απόφαση της ΕΔΥ λήφθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα, για το λόγο ότι, κατά τον ισχυρισμό, η ΕΔΥ δε διεξήγαγε οποιαδήποτε έρευνα αναφορικά με τους υποψήφιους που δε συστήθηκαν από τον εκπρόσωπο του Διευθυντή. 10

Δε συμφωνώ με τον πιο πάνω ισχυρισμό. Όπως προκύπτει από τα πρακτικά η ΕΔΥ είχε ενώπιόν της όλα τα σχετικά στοιχεία τα οποία διερεύνησε, και αξιολόγησε προτού καταλήξει στην απόφασή της. Ο ισχυρισμός περί του αντιθέτου δε στοιχειοθετείται επαρκώς. 15 20

Ο δικηγόρος της αιτήτριας ισχυρίζεται επίσης ότι η σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή πάσχει γιατί δεν πραγματοποιήθηκε η αρχή της σύστασης των καταλληλοτέρων υποψηφίων, και δε στηρίχθηκε σε αντικειμενικά κριτήρια. 25

Από τα στοιχεία των φακέλων και με βάση τα καθιερωμένα κριτήρια, αξία, προσόντα και αρχαιότητα καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η αιτήτρια δεν υπερέχει των συστηθέντων επειδή: 30

(α) έχει περίπου τα ίδια προσόντα με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

(β) στις εμπιστευτικές εκθέσεις η αιτήτρια υστερεί ελαφρά των υπόλοιπων κατά τα 5 τελευταία χρόνια με εξαίρεση την Καδή Μάρω με την οποία ισοβαθεί. Τόσο η αιτήτρια όσο και το ενδιαφερόμενο μέρος Καδή έχουν γενική βαθμολογία 4 "Εξαιρετη" και 1 "Λίαν Καλή". Η αιτήτρια βαθμολογήθηκε "Λίαν Καλή" το 1988 ενώ η Καδή σε προγενέστερο χρόνο και συγκεκριμένα το 1985. Σύμφωνα με τη νομολογία περισσότερο βαρύτερη μπορεί να δίνεται στις πιο πρόσφατες εμπιστευτικές εκθέσεις, οι οποίες είναι πιο αντιπροσωπευτικές της αξίας των υποψηφίων κατά τον χρόνο πλήρωσης της θέσης. (Βλ. *Georghiou v. Republic* (1976) 3 C.L.R. 74). 35 40

- (γ) στο θέμα της αρχαιότητας η αιτήτρια και τα ενδιαφερόμενα μέρη διορίστηκαν στη θέση Γραφέα 1ης Τάξης και Γραφέα 2ης Τάξης στις 15.6.82 και 1.4.78 αντίστοιχα. Η αιτήτρια προηγείται των ενδιαφερομένων μερών από 2 μέχρι 6 χρόνια και 10 μήνες. Η υπεροχή αυτή προκύπτει με βάση προηγούμενη αρχαιότητα στη θέση Βοηθού Γραφέα όταν αυτή πρωτοδιορίστηκε το 1962. Η αρχαιότητα αυτή είναι πολύ απομακρυσμένη και έχει, σύμφωνα με τη νομολογία ασήμαντο βάρος. Η αιτήτρια απέτυχε να αποδείξει έκδηλη υπεροχή.
- Ενόψει των πιο πάνω η προσφυγή απορρίπτεται.

Προσφυγή Αρ. 922/90

- Η αιτήτρια στην προσφυγή αυτή προσβάλλει μόνο την προαγωγή των ενδιαφερομένων μερών 3, 6 και 17.

- Ο δικηγόρος της αιτήτριας προβάλλει τους ίδιους ισχυρισμούς αναφορικά με τη σύσταση του εκπροσώπου του Διευθυντή και την έλλειψη αιτιολογίας στην τελική απόφαση της Ε.Δ.Υ., όπως και στην προσφυγή αρ. 893/90. Για τους ισχυρισμούς του αυτού ισχύουν τα όσα έχω ήδη αναφέρει στην προσφυγή αρ. 893/90.

- Επιπρόσθετα, είναι η θέση του δικηγόρου της αιτήτριας ότι η Τμηματική Επιτροπή απέκλεισε την αιτήτρια από τον τελικό κατάλογο των 100 συστηθέντων για προαγωγή επειδή έλαβε υπόψη της και τη βαθμολογία "Ανεπαρκής" στο σημείο 7 (Συνεργασία/Σχέσεις) στην εμπιστευτική έκθεση για το 1989, βαθμολογία που αγνοήθηκε από την Ε.Δ.Υ. σε μεταγενέστερο στάδιο. Επίσης, αναφέρει ο κ. Αγγελίδης, η Ε.Δ.Υ. δεν πληροφόρησε τον εκπρόσωπο του Διευθυντή για την απόφαση της αυτή, με αποτέλεσμα η σύστασή του να βασίζεται σε πλάνη. Το σχετικό απόσπασμα από τα πρακτικά της Ε.Δ.Υ. ημερ. 11.6.90 έχει ως εξής:

- "Ελένη Κυριάκου: Με επιστολή της ημερομηνίας 22.5.90 υπέβαλε παραστάσεις όσον αφορά την Εμπιστευτική Έκθεσή της για το 1989, ισχυριζόμενη μεροληπτική και αναξιοκρατική αξιολόγησή της και προβαίνοντας σε ειδική αναφορά στην παράγραφο 7 της Εμπιστευτικής Έκθεσης, στην οποία βαθμολογήθηκε ως "Ανεπαρκής", και στις παραγράφους 5, 9, 10 και 11, στις οποίες δεν έχει βαθμολογηθεί, δεδομένου ότι ο Αξιολογών Λειτουργός έκρινε ότι αυτές δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της.

Η Επιτροπή, με βάση τα ενώπιόν της στοιχεία, περιλαμβανομένων και των απόψεων του Αξιολογούντος Λειτουργού, ο οποίος ενέργησε και ως Προσυπογράφων, αποφάσισε να αγνοηθεί η δυσμενής βαθμολογία "Ανεπαρκής", δεδομένου ότι δεν υπήρξε συμμόρφωση με την παράγραφο 11(β) των σχετικών Κανονιστικών Διατάξεων. Όσον αφορά τους ισχυρισμούς της υπαλλήλου για μεροληπτική και αναξιοκρατική αξιολόγηση, η Επιτροπή έκρινε ότι οι ισχυρισμοί της δεν έχουν στοιχειοθετηθεί."

5

10

Αναφορικά με τη βαθμολογία της ως "Ανεπαρκής" η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι αυτή οφείλεται στην εχθρική στάση που τηρούσε απέναντί της ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων στην οποία υπηρετούσε το 1987, 1988 και 1989.

15

Είναι επίσης η θέση του δικηγόρου της ότι ο ισχυρισμός για διάκριση σε βάρος της υποστηρίζεται και από την εικόνα που παρουσιάζουν οι εμπιστευτικές της εκθέσεις με την μεταβολή της βαθμολογίας σε σημεία που είναι σταθερά της προσωπικότητας χωρίς την παράθεση σχετικής εξήγησης.

20

Από τα γεγονότα που τέθηκαν ενώπιόν μου προκύπτουν τα εξής:

Ο εκπρόσωπος του Διευθυντή προτού προβεί στη σύστασή του, δε φαίνεται από τα πρακτικά να είχε ενημερωθεί για την απόφαση της Ε.Δ.Υ. να αγνοήσει τη βαθμολογία "Ανεπαρκής".

25

Η αιτήτρια το 1987 βαθμολογήθηκε ως "Καλή". Στα σημεία 5 και 6 (Ικανότης Γραπτής και Προφορικής Εκφράσεως) βαθμολογήθηκε με "δεν εφαρμόζεται" και στο σημείο 8 (Νοημοσύνη/Ευφυεα) βαθμολογήθηκε με "Λίαν καλή".

30

Το 1988 βαθμολογήθηκε ως "Λίαν Καλή". Στο σημείο 5 (Ικανότης Γραπτής Εκφράσεως) βαθμολογήθηκε με "δεν εφαρμόζεται" και στο σημείο 6 (Ικανότης Προφορικής Εκφράσεως) έγινε "Λίαν Καλή".

35

Το 1989 βαθμολογήθηκε ως "Καλή". Η ικανότητα προφορικής έκφρασης και η νοημοσύνη μειώθηκαν σε "Καλή".

40

Επίσης κατά το 1989 η απόδοση της αιτήτριας (σημείο 1) ήταν "Εξαιρετη" ενώ στα σημεία 2 και 3 (Αφοσίωση στο Καθήκον και Υπευθυνότης) βαθμολογήθηκε ως "Καλή".

5 Η αιτήτρια απέστειλε επιστολή στην Ε.Δ.Υ. ημερ. 22.5.90 διαμαρτυρούμενη για την εμπιστευτική έκθεση του 1989 και επικαλούμενη την ύπαρξη μεροληψίας σε βάρος της. Στις 5.6.90 απηύθυνε επιστολή στον Προϊστάμενό της στην οποία προβάλλονται διάφοροι ισχυρισμοί για τη συμπεριφορά τόσο του Προϊστάμενου όσο και των υπόλοιπων συναδέλφων απέναντι της. Η Ε.Δ.Υ. στις 7.6.90 ζήτησε τις απόψεις του Προϊσταμένου της αιτήτριας αναφορικά με τις παραστάσεις της για την εμπιστευτική έκθεσή της του 1989.

10 Ο Προϊστάμενος παρέθεσε την εξής σημείωση στο τέλος της επιστολής ημερ. 5.6.90 που απηύθυνε η αιτήτρια σ' αυτόν:

"

9 Ιουνίου, 1990.

15 Πρόεδρον
Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας,

20 Η αξιολόγηση της κας. Ελένης Κυριάκου ως ανεπαρκής στο σημείο 7 του μέρους της Έκθεσης "Συνεργασία/Σχέσεις" δεν αλλάζει. Ανυπόμυι για όσα ψευδή και ανυπόστατα αναφέρει η κα. Ελένη Κυριάκου, για τα οποία εξετάζω το ενδεχόμενο λήψεως των κατάλληλων μέτρων εναντίον της."

25 Η πιο πάνω επιστολή φέρει σφραγίδα λήψης στην Ε.Δ.Υ. με ημερομηνία 6.6.90.

30 Από τα στοιχεία που είχε ενώπιόν της η Ε.Δ.Υ. και όπως αυτά εκτίθενται πιο πάνω προκύπτει ότι δεν έχει προβεί σε επαρκή έρευνα για να εξακριβώσει το βάσιμο των ισχυρισμών της αιτήτριας για μεροληψία και δεν έχει αιτιολογήσει επαρκώς την απόφασή της να θεωρήσει ότι οι ισχυρισμοί αυτοί δεν έχουν στοιχειοθετηθεί. Η Ε.Δ.Υ. αρκέστηκε στην πιο πάνω σημείωση του Διευθυντή για να αποφασίσει ότι οι ισχυρισμοί της αιτήτριας για μεροληπτική και αναξιοκρατική αξιολόγηση δεν ευσταθούν. Κρίνω ότι κάτω από τις περιστάσεις αυτό δεν ήταν αρκετό δεδομένου και του γεγονότος ότι όπως προκύπτει από τις ετήσιες εμπιστευτικές εκθέσεις των ετών 1987, 1988 και 1989, η αξιολόγηση του Διευθυντή δεν ήταν σταθερή ιδίως σε σημεία που είναι σταθερά της προσωπικότητας. Επιπρόσθετα, οι εμπιστευτικές εκθέσεις της αιτήτριας κατά τα χρόνια που συντάσσοντο από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων παρουσιάζουν κάποια μείωση σε σύγκριση με προηγούμενες εκθέσεις που είχαν συνταχθεί από

άλλους αξιολογούντες λειτουργούς. Είναι γεγονός ότι το μέτρο και τα κριτήρια διαφόρων αξιολογούντων λειτουργών δεν είναι εξίσου αυστηρά, και είναι επίσης δυνατό η απόδοση ενός καθ' όλα εξαιρετου υπαλλήλου να μειωθεί σε κάποιο στάδιο της υπηρεσίας του χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι εκθέσεις του δεν είναι αντικειμενικές. Όμως αυτό δε δικαιολογεί αυξομειώσεις της βαθμολογίας του όσον αφορά τη "Νοημοσύνη / Ευφυΐα" του ή την "Ικανότητα Προφορικής Εκφράσεως". Σχετικό είναι το ακόλουθο απόσπασμα από την απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Republic v. Georghios Charis* (1985) 3 C.L.R. 106 στη σελίδα 117.

"From the above, the file of the Administration and the relevant administrative records, it is safely inferred that Agrotis was not an impartial reporting officer. It is to be noted further that even the general intelligence of the respondent dropped from "Very Good" to "Good". We fail to understand how, without any intervening disease or other event and nothing of the sort took place - a person with very good general intelligence becomes simply good".

(Βλ. Επίσης *Παναγιώτης Σταυρινίδης ν. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 426 και *Σίμος Κοκκίνης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 2518.) Θεωρώ επίσης κάπως παράδοξο το γεγονός ότι η αιτήτρια το 1989 βαθμολογήθηκε ως Εξαιρετη στο σημείο 1 (απόδοση) και ως Καλή στα σημεία 2 και 3 (αφοσίωση και υπευθυνότητα). Πώς είναι δυνατόν ένας υπάλληλος ο οποίος δεν είναι αρκετά αφοσιωμένος στο καθήκον του και δεν έχει ψηλό αίσθημα υπευθυνότητας να βαθμολογείται εξαιρετος στην απόδοση;

Ενόψει όλων των πιο πάνω έχω ορισμένες επιφυλάξεις κατά πόσο η αξιολόγηση της αιτήτριας κατά τα χρόνια 1987, 1988 και 1989 ήταν αντικειμενική. Έχω την άποψη ότι η ΕΔΥ δε θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη τις εμπιστευτικές εκθέσεις δεδομένου μάλιστα και του γεγονότος ότι η έρευνά της για διαπίστωση του βάσιμου των ισχυρισμών της αιτήτριας ήταν ανεπαρκής.

Επίσης εφόσον οι συστάσεις της Τμηματικής Επιτροπής και του εκπροσώπου του Διευθυντή βασίστηκαν σ' αυτές, θεωρώ ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αυτές να είναι πεπλανημένες και γι' αυτό η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Με βάση τα πιο πάνω η προσφυγή επιτυγχάνει σε όσο βαθμό προσβάλλεται η επίδικη απόφαση.

Ως εκ τούτου οι προσφυγές 893/90 και 917/90 αποτυγχάνουν και απορρίπτονται, η δε προσφυγή 922/90 επιτυγχάνει. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

5

Οι προσφυγές 893/90 & 917/90 απορρίπτονται.

*Η προσφυγή 922/90 επιτυγχάνει.
Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.*